

Výživa a potraviny 3/2016

OBSAH

Kudlová, E., Tláškal, P., Boženský J., Procházka B., Szitányi, N., Šebková, A.: Zelenina a ovoce ve stravě našich malých dětí	58
Olišarová, V., Tóthová, V., Bártlová, S., Dolák, F., Kajanová, A., Nováková, D., Prokešová, R., Šedová, L.: Konzumace vybraných složek potravy u romské minority	62
Dvořák, L., Teplá, J., Strnková, J., Dostálová, L., Detvanová, L., Machálková, L., Lužová, T., Jůzl, M., Šustová, K.: Syrovátka není pouze vedlejším produktem výroby	66
Neradová, E., Zíková, A., Haubeltová, A., Kvasnička F., Čížková, H.: Druhy borůvek a jejich složení	71
Ševčík, R., Rajchl, A.: Obsah masa v masných výrobcích	76
Kudlová, E.: Konzumace piva v České republice v roce 2015	78

FROM THE CONTENTS

Kudlová, E., Tláškal, P., Boženský J., Procházka B., Szitányi, N., Šebková, A.: The Consumption of fruit and vegetable among our little children	58
Olišarová, V., Tóthová, V., Bártlová, S., Dolák, F., Kajanová, A., Nováková, D., Prokešová, R., Šedová, L.: The consumption of selected food items of the Roma minority	62
Dvořák, L., Teplá, J., Strnková, J., Dostálová, L., Detvanová, L., Machálková, L., Lužová, T., Jůzl, M., Šustová, K.: Whey is not only byproduct	66
Neradová, E., Zíková, A., Haubeltová, A., Kvasnička F., Čížková, H.: The composition of various kinds of blueberries	71
Ševčík, R., Rajchl, A.: Meat content in meat products	76
Kudlová, E.: Beer consumption in the Czech Republic in 2015	78

Zelenina a ovoce ve stravě našich malých dětí

Kudlová Eva¹, Tláskal Petr², Boženský Jan³, Procházka Bohuslav⁴, Szitányi Natalia⁴, Šebková Alena⁴

¹Ústav hygieny a epidemiologie, 1. Lékařská fakulta Univerzity Karlovy v Praze; ²Oddělení léčebné výživy, Fakultní nemocnice v Motole; ³Dětské oddělení, nemocnice Vítkovice;

⁴Odborná společnost praktických dětských lékařů

Abstrakt

Z české multicentrické studie předkládáme výsledky o konzumaci zeleniny a ovoce u souboru 823 dětí ve věku 6-35 měsíců rozdělených do čtyř věkových skupin. Hodnocen byl třídní záznam spotřeby. Zeleninu a ovoce dostaly v průběhu sledovaných tří dní téměř všechny děti; průměrná konzumace zeleniny se s věkem zvýšila nevýznamně z 35,2 (s.d. 20,5) g/den u kojenců na 43,4 (s.d. 23,3) g/den u nejstarších dětí, průměrná konzumace ovoce klesla z 122,7 (s.d. 56,1) g/den u kojenců na 97,0 (s.d. 43,3) g/den u nejstarších dětí. Nejvíce dětí dostalo brambory, mrkev a jeden další druh zeleniny a jablka, banány a jeden další druh ovoce. Množství zkonsumované zeleniny bylo neuspokojivé zejména u batolat a pestrost jak zeleniny, tak ovoce byla chudá.

Abstract

We present the results of Czech multicentric study concerning vegetables and fruits consumption of 832 children aged 6-35 months divided into four age groups. Three-day dietary records were evaluated. Vegetables and fruits were given to almost all children during the three recorded days; the average vegetables consumption has increased insignificantly with age from 35.2 (s.d. 20.5) g/day in infants to 43.4 (s.d. 23.3) g/day in the oldest age group; the average consumption of fruits decreased from 122.7 (s.d. 56.1) g/day in infants to 97.0 (s.d. 43.3) g/day in the oldest children. Most children received potatoes, carrots and one other vegetable and apples, bananas, and one other fruit. The amount of vegetables consumed was unsatisfactory especially in toddlers and the variety of both, vegetables and fruits was poor.

Konzumace vybraných složek potravy u romské minority

Mgr. Věra Olišarová, prof. PhDr. Valérie Tóthová, PhD., doc. PhDr. Sylva Bártlová, PhD., Mgr. František Dolák, PhD., doc. PhDr. Alena Kajanová, PhD., Mgr. Dita Nováková, PhD., ing. Radka Prokešová, PhD., Mgr. Lenka Šedová, PhD.

Zdravotně sociální fakulta, Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích

Abstrakt

Nadváha a obezita patří k onemocněním, jejichž výskyt v celosvětovém měřítku neustále stoupá. Mají dopad na všechny stránky lidského života, ale i zdravotní péči a její finanční náročnost. Jejich prevence se proto stala významným bodem strategií zaměřených na zlepšení zdravotního stavu populace. Pro zajištění efektivity těchto strategií je však nutné zmapování determinant (vč. faktoru etnicity), které mohou vznik nadváhy a obezity ovlivňovat. V České republice patří k nejpočetnějším minoritám Romové. Předkládaný

příspěvek je proto zaměřen na nastínění vybraných jídelních zvyklostí právě u této minority, zejména pak příjmu ovoce a zeleniny, sladkého pečiva, sladkostí a tradičních romských jídel. Ve sledovaném souboru bylo zastoupeno celkem 600 respondentů, z nichž 302 bylo z romské minority a 298 z většinové populace. Z výsledků vyplývá výrazně nižší míra konzumace ovoce a zeleniny u romské minority oproti většinové populaci. Zároveň byla u Romů potvrzena vyšší míra konzumace sladkého pečiva a čtenější konzumace sladkostí. V kontextu k dalším ovlivnitelným faktorům přispívají výsledky sledování k pochopení kulturních vzorců lidského chování, jejichž začlenění do preventivních programů může napomoci zvýšení jejich efektivity.

Abstract

Overweight and obesity belong to diseases which incidence is increasing worldwide. They have an impact on all aspects of human life and on health care and financial demands too. Therefore, their prevention has become an important point of strategies aimed at improving the health status of a population. To ensure the effectiveness of these strategies it is necessary to map the determinants (incl. the factor of ethnicity) that might influence incidence of overweight and obesity. In the Czech Republic, the Roma minority belongs to the most numerous ones. Therefore, the aim of this paper is to outline selected eating habits of this minority, especially the intake of fruit and vegetables, pastries, sweets and traditional Roma dishes. A total of 600 respondents were in the sample, 302 from the Roma minority and 298 from the majority population. The results showed a significantly lower rate of consumption of fruit and vegetables among the Roma minority compared to the majority population. Analysis confirmed a higher rate of consumption of pastries and more frequent consumption of sweets in Roma minority. In the context of other modifiable factors the results contribute to the understanding of cultural patterns of human behaviour and their inclusion into prevention programs can help to increase their efficiency.

Druhy borůvek a jejich složení

Ing. Eva Neradová, Bc. Aneta Zíková, Ing. Anna Haubeltová, prof. Ing. František Kvasnička, CSc., doc. Ing. Helena Čížková, Ph.D.

Ústav konzervace potravin, Vysoká škola chemicko-technologická v Praze

Abstrakt

Na trhu se můžeme setkat s borůvkami různých druhů i odrůd rodu brusnice (*Vaccinium*), ale i s borůvkami jiných botanicky odlišných druhů rostlin. Cílem práce bylo seznámit čtenáře s různými druhy borůvek a zhodnotit jejich nutriční hodnotu. V rámci experimentální práce byl analyzován soubor 31 vzorků čtyř různých druhů borůvek se zaměřením na základní nutriční a technologické parametry (popel, rozpustná sušina, celkové cukry a kyseliny, celkové polyfenoly a antokyany).

Abstract

Various kinds and varieties of blueberries of genus *Vaccinium* and botanically different kinds of blue-coloured berries are available jointly on the market. The aim of this study was to familiarize the reader with different kinds of blueberries and evaluate their nutritional value. The set of 31 samples of four different kinds of blue-coloured berries was analysed focusing

on basic nutritional and technological parameters (ash, soluble solids, total sugars and acids, total polyphenols and anthocyanins).

Obsah masa v masných výrobcích

Ing. Rudolf Ševčík, Ph.D., doc. Ing. Aleš Rajchl, Ph.D.

Ústav konzervace potravin, Vysoká škola chemicko-technologická, Praha

Abstrakt

Článek čtenářům vysvětluje pojem „maso“ a uvádí vybrané legislativní požadavky na jeho obsah ve vybraných masných výrobcích. Na příkladu špekáčků je uveden postup pro výpočet obsahu masa v masných výrobcích.

Abstract

A term „meat“ is explained and selected legislative requirements for content of meat in meat products is presented in the article. The method for meat content calculation is explained on the example of typical Czech sausage „Špekáček“.

Konzumace piva v České republice v roce 2015

MUDr. Eva Kudlová, CSc.

Ústav hygieny a epidemiologie, 1. Lékařská fakulta Univerzity Karlovy v Praze

Abstrakt

Centrum pro výzkum veřejného mínění Sociologického ústavu AV ČR zveřejnilo údaje pro rok 2015 v rámci každoročního výzkumu, který se zabývá vztahem Čechů k pivu. Pivo pravidelně konzumuje 91 % mužů a 56 % žen. Dlouhodobě mírně klesá míra konzumace u mužů středního věku a roste podíl konzumentů – vysokoškoláků. Muži se ve srovnání se ženami, daleko více zajímají o značku nebo typ konzumovaného piva a o situaci na pivním trhu.

Abstract

The Centre for Public Opinion of the Research Institute, Academy of Science CR published 2015 data of annual research concerning the relationship of the Czechs to beer. Beer regularly consumes 91 % men and 56 % of women. In the long term, the rate of consumption is slightly declining for men of middle age and proportion of college-graduate consumers is increasing. Men are, in comparison with women, far more interested in the brand or type of beer consumed and in the situation on the beer market.